

**EUSKALTZAINDIAK
HERRI-AGINTEEKIN EGINDAKO
II. HITZARMENA**

EUSKO JAURLARITZA, NAFARROAKO GOBERNUA, FORU ALDUNDIAK ETA EUSKALTZAINDIAREN ARTEKO HITZARMENA

Batetik, M. KARMEN GARMENDIA LASA andere txit prestuak, Eusko Jaurlaritzaren Kultura Sailburuak Eusko Jaurlaritzaren izenean eta honen 1995eko irailaren 26ko Erabakiaren arabera.

FEDERICO TAJADURA ISO jaun txit prestuak, Nafarroako Gobernuaren Lehendakaritzako kontseilariak.

MIKEL MINTEGI AREITIOAURTENA jaun txit agurgarriak, Arabako Foru Aldundiaren Kultura eta Euskara diputatuak.

TOMAS URIBEETXEBARRIA MAIZTEGI jaun txit agurgarriak, Bizkaiko Foru Aldundiaren Kultura diputatuak.

KORUKO AIZARNA REMENTERIA andere txit agurgarriak, Gipuzkoako Foru Aldundiaren Kultura eta Euskara diputatuak.

Bestetik, JEAN HARITSCHELHAR DUHALDE jaun txit prestuak, euskaltzainburuak.

PARTE HARTZEN DUTELARIK

Lehenengo bostek nork bere erakundearen izenean eta haren ordezkari.

Azkenak Euskaltzaindiaren izenean eta haren ordezkari.

Honako hitzarmen hau elkarri aitortzeko gai direlarik, zera

ADIERAZTEN DUTE

Lehenengo.—Araba, Bizkaia, Gipuzkoa eta Nafarroako Diputazioek 1918an sortu zutenetik, berauen onspenez eta dirulaguntzaz jardun duela Euskaltzaindiak.

Bigarren.—Estatuaren antzaldatzearekin batera, otsailaren 26ko 573/1976 Dekretuak Euskaltzaindiaren berarizko onarpena agertu zuela aurrerantzerako Euskararen Erret Akademia izena emanaz eta bere arautegia onartuz.

Hirugarren.—Euskal Herriko Autonomia Estatutuak, euskara hizkuntza ofizialtzat hartzeaz bat, Euskaltzaindia euskarari dagozkionetan, erakunde aholku emale ofizial izango dela aitortzen duela bere 6. artikuluan. Horregatik, Eusko Jaurlaritzak bere babesa, onespina eta dirulaguntza eskaintzen dio Euskaltzaindiari.

Laugarren.—Era berean, abenduaren 15eko 18/1986 Foru Legeak bere 3.3. atalean diotenaren arabera, Euskaltzaindia hizkuntza araei dagokienean erakunde aholku emale ofiziala izanik, Nafarroako Gobernuak iniziatiba ezberdinez baliaturik, bere laguntza eta onespina eskaini eta eman dizkiola erakunde honi.

Bosgarren.—Goian aipaturiko herri aginte desberdinek, hasieran bakarka eta ondoren gerok eta elkarlan estuagoan, hainbat neurri hartu dituztela azken urteotan erret akademia honen ekintzak sustatzeko.

Horren harian, azken mugarrria, berez garrantzitsua dena, Eusko Jaurlaritzak, Nafarroako Gobernuak, foru aldundiak eta Euskaltzaindiaren artean 1989an sei urterako sinatutako *hitzarmena* da.

Bertan, hitzarmen berri honen bidez berebiziko indarrez berri eta bermatu nahi den diru zein baliabide lankidetzaren egitura oinarriak finkatu ziren.

Guzti horregatik,

HITZARTZEN DUTE

Lehena.—Hitzarmenaren xedea

1.1. *Hitzarmen* honen xedea batetik Euskaltzaindiaren eta bestetik Eusko Jaurlaritzaren, Nafarroako Gobernuaren eta Araba, Gipuzkoa eta Bizkaiko kondaira lurraldeetako Foru Aldundien arteko hitzarmen oinarriak finkatzea da. Era berean, erakundearen aurrerantzeko ekintzabidea ziurtatzeko alde desberdinek bere gain hartzen dituzten betebeharrak, diruzkoak zein baliabidezkoak, arautzea.

1.2. Aurreko pasartean aipaturiko xedeekin bat datozen Euskal Herriaren gainerako lurraldeetako herri aginteak bildu ahal izango dira hitzarmen honetara, horretarako hitzarmen honetan sortzen den Jarraipen Batzordeak finka ditzakeen baldintzen arabera. Baldintza horiek ezin izango dira hitzarmen honetan jasotzen direnak oinarrian edo era nabarmenean aldatzeko modukoak.

Bigarrena.—Hitzarmenaren indarraldia

Hitzarmen hau bost urtez izango da indarrean, baldin eta helburu horretarako aurrekontu-kreditu nahikoa eta egokia bada hitzarmenkideten aurrekontu

orokorretan, ekitaldi bakoitzean; dena dela, hitzarmenakideek hala erabakitzen badute indarraldia beste horrenbeste luzatu ahal izango da, baldintza beretan.

Abiaburu-hitzarmen honetan ezarritakoaren kaltetan joan gabe, urteko hitzarmenak izenpetu eta honi atxekiko zaizkio. Urteko hitzarmen horietan zehaztuko dira hain zuzen, hitzarmenakideek urte bakoitzean bete behar dituzten eginbeharrak.

Hirugarrena.—Euskaltzaindiak bere gain hartzen dituen betebeharrak

Honako baldintza hauek betetzeko hitza ematen du, luze-zabalean, Euskaltzaindiak:

3.1. *Aurrekontu, ekonomi eta finantza izaerakoak:*

3.1.1. Urteroko aurrekontugaiak aurkeztuko dizkie izenpetzen duten herri aginteei. Aurrekontugai horien azalpenak ondoko puntuok hartuko ditu kontuan:

a) Aurrekontu arruntak:

a.1. Euskaltzaindiaren langile taldearen osakera eta kostua. Hauetan, erakundearenak izanik ere, lan programa zein azpiprogramekin lotura zuzen-zuzenik ez duten langileak aipatuko dira, baita, kasuan-kasuan, euskaltzainen ordainsariak edo/eta dietak ere.

a.2. Euskaltzaindiaren funtzionamendu gastuak: lan programa edo azpiprogramekin zerikusi zuzen-zuzenik ez duten bulego gastuak, komunikabideak, joan-etorriak, zerbitzuen funtzionamendua, batzar gastuak, ohizko zaintze eta konponketak...

a.3. Euskaltzaindiaren inbertsio gastuak: lan programa edo azpiprogramekin zerikusi zuzen-zuzenik ez duten altzariak eta bulegorako tresneria, idazmakinak, fotokopiagailuak, ordenadoreak...

a.4. Lan programa edo azpiprogramekin zerikusi zuzen-zuzenik ez duten aurrekontu arruntetako gainerako gastuak.

b) Programa aurrekontuak:

b.1. Martxan dauden programen eta azpiprogramen aurrekontuak. Hauek Euskaltzaindiaren egiturazko gastuekin zerikusia ez duten ikerketa lankide hitzartuak eta bekadunen gastuak, funtzionamenduzkoak zein diruzkoak jasoko dituzte era banatuan.

b.2. Martxan jarri nahi liratekeen programa edo azpiprograma berrien aurrekontuak a) atalean esaniko moduan.

3.1.2. Urtea amaitzean, urteari dagozkion aurrekontu arrunt zein programakakoaren likidazioa aurkeztuko die Euskaltzaindiak hitzarmen hau sinatzen

duten herri aginteei. Era berean egoera balantzea zein ekitaldi bukaerako ekonomia eta finantza egoera agertuko dituzten kontabilitate agiria.

Ildo beretik, jasotako dirua zertan erabili den azaltzen duen *Oroit Idazkia* aurkeztuko die, eta honekin batera burutzen ari den lana medio, sor daitezkeen gastuen jatorrizko frogagiri edo fotokopia konpultsatuak ere bai.

Hurrengo urteko otsailaren 28rako luzatu beharko ditu, beranduenik, horren azalpenak, egokien deritzen argibideekin batera.

3.2. *Ekintzabidezko baldintzak zein materialak:*

3.2.1. Martxan dauden programen eta azpiprogramen urteko ekintza asmo xeheetuak aurkeztuko ditu Euskaltzaindiak; begiz jotako xedeak, kronograma, giza baliabideak, baliabide materialak...

Ekintza asmo hauek urteroko aurrekontugaiekin batera aurkeztuko dira.

Urte anitzetako ekintza asmoen kasuan, urteari dagozkionak zehaztuko dira.

3.2.2. Eskuartean dituen lan programen zein azpiprogramen eta hartarako dirubideen informazio jarraia eskainiko die Euskaltzaindiak hitzarmena izenpetzen duten herri aginteei. Horretarako, besteak beste,

a) Barne funtzionamenduan nahiz programen mamikuntzan emandako pausoak eta jasotako emaitzak azalduz, txostenak aurkeztuko dizkie izenpetzen duten herri aginteei. Txostenak, urteko hitzarmenak programa bakoitzarekiko finkatzen duenaren arabera izango dira.

Txosten ekonomikoak, berriz, sei hilabetez behinekoak izango dira.

b) Azkenik, hitzarmena izenpetzen duten herri aginteei eska diezaioketen osagarriko edozein argibide eskainiko duela hitz ematen du Euskaltzaindiak.

3.2.3. Euskaltzaindiak, aurrekontu ekitaldian zehar, izenpetzen duten herri aginteei osorik edo zati batez finantzaturako programa edo azpiprograma berriren bat martxan jarri nahi balu, haiei dagozkien aurreproiektuak prestatu eta garaiz aurkeztuko dizkie aipatu herri aginteei.

Bertan, besteren artean, honako puntuok azalduko dira beharrezko xehe-tasunez: proiektu berriaren xedea, epe iraupena, kostua (urtez urtekoa eta gutzirakoa) eta baliabideak (gizajendezkoak, antolamenduzkoak, materialak).

Proiektu horientzat herri aginteen dirulaguntza egongo balitz, honako hitzarmen honen bosgarren atalean aipatzen den urtean urteko hitzarmenaren osagarri izango den hitzarmena sinatuko da.

3.3. *Bestelako betebeharrak:*

3.3.1. Ekintza planean begiz jotako langintzak honetan edo hartan etenik izango balu, guzti horren berri emango dio Euskaltzaindiak hitzarmen honetan

sortzen den Batzorde Teknikoari eta doan eskainiko ere dio batzorde honi behar adinbateko laguntza bere txostenez eta programa zein ikerketa proiektuen oroitaz zuzen jabetzeko.

3.3.2. Euskaltzaindiak berak aldez aurretik finkaturiko baldintzak bete ditzaten ikerlariari bere azterlan eta ikerketa zerbitzuetara sarbide emango die Euskaltzaindiak.

3.3.3. Euskal Herriaren lurraldeetako unibertsitateekin, publiko zein pribatuekin, hizkuntzalaritzaren alorreko ikertzaileen prestakuntza lanean parte hartuko du Euskaltzaindiak, beraiek hala eskatuko baliote.

3.3.4. Indarrean dauden legeek eta arauzko erabakiek ezarri duten bezala, hizkuntzazko zerbitzua emango die Euskaltzaindiak kasuan kasuko herri aginteei: Eusko Jaurlaritzari, Nafarroako Gobernuari, foru aldundiei, udalei eta berarizko erakunde publikoei.

Laugarrena.—Hitzarmena izenpetzen duten Herri Aginteek Euskaltzaindiarekiko dituzten betebeharrak

4.1. Hitzarmena izenpetu duten Herri Aginteek, urteko aurrekontuak jasotzen dituzten lege-egitasmoetan edo foru-arauetan, Euskaltzaindiarentzako diru izendapena onartuko dutelako ardura hartzen dute bere gain, Euskaltzaindiak hitzarmen honetan jasotakoa bete ahal izan dezan.

4.2. Sinatzaile den herri aginte bakoitzari dagozkion partida hauen zenbatekoa, hitzarmen honen bosgarren atalean zehaztutako prozedura jarraitu ondoren. Jarraipen Batzordeak proposatutako aurrekontu dirutzari atal honetan finkatzen den ekarpen ehunekoak ezarriz ateratzen dena izango da.

4.3. Hitzarmena izenpetzen duten herri aginteek, norik bere esparruan, behar adina neurri hartuko dute hitzarturikoa behar bezala betetzen dela ziurtatzeko.

4.4. Hasieran, izenpetzen duen herri aginte bakoitzak honako aportazio maila hau izango du Euskaltzaindiari diruz eusteko:

Eusko Jaurlaritzak dirulaguntza osoaren % 58,403a.

Nafarroako Gobernuak dirulaguntza osoaren % 10,342a.

Arabako Foru Aldundiak dirulaguntza osoaren % 4,507a.

Bizkaiko Foru Aldundiak dirulaguntza osoaren % 16,406a.

Gipuzkoako Foru Aldundiak dirulaguntza osoaren % 10,342a.

4.5. Aurreko puntuan finkatutako ehunekoak urtero berrikusi ahal izango dira, hitzarmen honetan sortzen den Jarraipen Batzordeak horretaz erabaki de-

zakeenaren arabera. Guzti horiek, eragina izan dezaten, urtean urteko finantza protokoloan jaso beharko dira.

Bosgarrena.—Prozedura

5.1. Hirugarren klausulan zehaztutako egiturari jarraituz prestaturiko behin-behineko aurrekontuak urte natural bakoitzeko irailaren 15a baino lehen aurkeztuko dizkio Euskaltzaindiak hitzarmen honetan sortzen den Jarraipen Batzordeari. Guzti horri, kausula honetan zehazten den ezinbesteko informazioa erantsiko zaio.

5.2. Jarraipen Batzordeak, urriaren 15a baino lehen ohizko batzarrean bildu beharko duenak, esaniko agiriak aztertuko ditu eta hurrengo urterako aurrekontu dirutza finkatuko. Dirutza horri laugarren klausulan zehaztutako ehunekoak ezarri ondoren finkatuko da herri aginte bakoitzak nork bere Aurrekontu Nagusietan Euskaltzaindiari dirulaguntza gisa eman beharrekoa.

5.3. Aurrekontu dirutzak zehatz-mehatz bereiztu beharko ditu Euskaltzaindiaren finantziario arrunterako zatia zein hurrengo urteko programak eta azpiprogramak finantziaztekoa. Dirutza horren eta onartu eta diruz-lagundutako programa eta azpiprogramen berri emango zaio Euskaltzaindiari jakitun egon dadin eta behar diren ondorioetarako.

5.4. Bai aurrekontu dirutza bai diruz lagundutako programa zein azpiprogramak, Euskaltzaindiak hurrengo urtean bete beharrekoak direnak, urtean urteko lankidetzaren protokoloan jasoko dira. Hau, dirulaguntzak zehaztu eta jakinarazi ondoren sinatuko dute bi aldeek. Protokoloa sinatu ostean, alde aurretik bidalitako behin-behineko aurrekontutik aldentutako behin betikoa onartuko balu Euskaltzaindiak, onartutako aurrekontuaren ale bat emango zaio Jarraipen Batzordeari jakitun egon dadin.

5.5. Urtean urteko dirulaguntzen ordainketa beharrezkoak diren administrazio bideak betetzerik izanez gero, era honetan bideratuko da:

- Laguntza osoaren lehen erdia urtarrilean.
- Laguntza osoaren bigarren erdia ekainean.

1995. urteari dagokionez, dirulaguntzen ordainketa ekitaldi honi dagokion lankidetzaren protokoloak ezartzen duenaren arabera egingo da. Urteko lankidetzaren protokoloa lankidetzaren hitzarmen hau mamitu ondoren egingo da.

5.6. Gaur egun indarrean dagoen legediari jarraituz, bai hitzarmen hau izenpetu aurretik, bai hitzarmen honen klausuletan zehazten diren herri aginteen diru kopuruak jaso aurretik, urtean-urtean Euskaltzaindiak ogasunari ordaindu beharreko zergak, batetik, eta Gizarte Segurantzarekiko ordainketak, bestetik, egunean dituen ziurtagiriak aurkeztuko ditu.

Seigarrena.—Jarraipen Batzordearena

6.1. Hitzarmen hau izenpetu eta, beranduenik, handik hilabeteko epean batzorde bi izendatuko dira bere mamikuntza zuzenerako.

6.2. Ondoko kideoz osatuko da Jarraipen Batzordea:

a) Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako sailburuordea, batzordeburuari dagokion egitekoa beteko duena.

b) Nafarroako Gobernuko Hizkuntza Politikarako zuzendari nagusia.

c) Arabako Foru Aldundiaren ordezkaria.

d) Bizkaiko Foru Aldundiaren ordezkaria.

e) Gipuzkoako Foru Aldundiaren ordezkaria.

f) Eusko Jaurlaritzako Euskara Sustatzeko zuzendaria, batzordeko idazkariari dagokion egitekoa beteko duena.

g) Euskaltzainburua edo berak izendaturiko ordezkaria.

h) Euskaltzaindiko idazkaria edo berak izendaturiko ordezkaria.

6.3. Jarraipen Batzordeko bileretara Euskaltzaindiko beste lau ordezkariak joan ahal izango dute. Berauek hitza izango dute, baina ez botorik.

6.4. Jarraipen Batzordearen eginkizun dira hitzarmen hau behar bezala betetzeko koordinazio eta kontrol lanaz gain:

a) Euskaltzaindia hitzartutako lanak zuzen eta garaiz bideratzen ari den erabakitzea.

b) Herri aginteek horren beharrik ikus dezaten kasuetan, Euskaltzaindiari corpus plangintzaren alorreko beharrak edota lehentasun iritziak aurkeztea.

c) Herri aginteek diruz lagundutakoei dagokienez, Euskaltzaindiaren programen eta azpiprogramen emaitzak argitaratzeari dagokion gutzia proposatzea.

d) Urteko aurrekontuko diru kopuru gutzia proposatzea, hitzarmena izenpetzen duen herri aginte bakoitzak dagokion organoaren bidez Euskaltzaindiari izendatutako dirulaguntza eman diezaion hitzarmen honetan ezarritakoaren arabera.

e) Euskaltzaindiari agindutako diru kopuruak garaiz eta arauz iristarazten ahalegintzea.

f) Euskaltzaindiari, euskarari dagokionean erakunde aholku emale den aldetik, dagozkion itzal eta eskubideak segurtatu eta zaintzea bere aginte esparruetan.

g) Euskaltzaindiaren urteko ekintza plan guztiak eta aldian aldiko txostenak jaso eta aztertuko dituen Batzorde Teknikoa izendatzea.

6.5. Jarraipen Batzordea eratzeko quorum-ak bere kideen arteko gehien-goia behar izango du.

6.6. Orokorrean ahobatezko adostasunez hartuko ditu Jarraipen Batzordeak, ahal delarik, bere erabakiak. Halakorik lortu ezin denean, batzordearen erabakiak botuen gehiengoaren arabera hartuko dira.

6.7. Urtean zehar, gutxienez, bi bilera egingo dira, lehena martxoaren 30a eta maiatzaren 30a artean kontu errendapena aztertzeko, eta bigarrena irailaren 15a eta urriaren 15a artean, hurrengo urterako Aurrekontuak onartuko dituzten Lege eta Foru-Arau Egitasmoetan Euskaltzaindiari ezarriko zaizkion kopuruak ikusi eta proposatzeko.

Hauetaz gain, Jarraipen Batzordeko bi kidek gutxienez hala eskaturik, Jarraipen Batzordeko buruak hilabeteko epean gehienez, ez-ohizko bilerarako deia egin ahal izango du.

Zazpigarrena.—Batzorde Teknikoarena

7.1. Hiru kide izango ditu Batzorde Teknikoak Jarraipen Batzordeak izendatuak. Programen eta azpiprogramen jarraipena zuzen bideratu ahal izateko bai lanaren alderdi teknikoaz eta bai ekonomikoaz ezaguera duten ordezkariak izendatuko dira batzorde honetarako.

7.2. Batzorde Teknikoaren berariazko eginkizunak honako hauek dira:

a) Euskaltzaindiaren urteko ekintza plan guztiak eta aldian aldiko txostenak jaso eta aztertuko ditu. Kontu-errendapena aztertzeko, martxoaren 30a eta maiatzaren 30a artean bilduko da, eta aurrekontuak aztertzeko, irailaren 15a eta urriaren 15a artean.

b) Euskaltzaindiaren Zuzendaritzaren onespenez, beharrezkoa gerta dadin guztietan programa eta azpiprograma desberdinen lantaldeekin aurrez aurreko bilerak egingo ditu, besteak beste hitzarmendutako programa eta azpiprogramen behin-behineko ebaluazioa eginez eta lan bakoitzaren egoera zehatza bertan ikuskatuz.

c) Urteko kontu, aurrekontu, kontabilitate paperak eta balantzea aztertuko du.

d) Aurreko pauso guzti horien ondorioz, beharrezko argibideak eta ebaluazio txostenak aurkeztuko dizkio Jarraipen Batzordeari.

7.3. Euskaltzaindiak bidezko ikusten dituen arrazoibide edo alegazioak azaldu ahal izango dizkie Batzorde Teknikoaren txostenei.

Zortzigarrena.—Hitzarmena bukatzeko arrazoiak

Hitzarmen hau indargabetu egin ahal izango da ondoko gertaera hauetariko bat suertatzen denean:

a) Sinatzaile diren alde guztien adostasuna.

b) Euskaltzaindiak bere eginbeharretan hutsegite larria izatea. Jarraipen Batzordearen aldez aurretiko adostasunez, Eusko Jaurlaritzaren Hizkuntza Politikarako Sailordetzak tramitaturiko espedienteen halaxe adierazitakoan hartuko da hutsegite hori aintzakotzat.

Bederatzigarrena.—Diru itzulera

Hitzarmen hau bere horretan betetzen ez bada, edota emandako dirua beste eginkizunetarako erabiltzen, ez da ordainketarik jarraituko eta xede horretarako lehendik jasotako laguntza kopuruak dagozkien administrazioetako altxortegi nagusietara itzuli beharko dira, berez legozkiokeen lege ekintzez eta isunez gainera. Diru kopuru horiek diru sarrera publikotzat hartuko dira lege aldetik.

Hitzarmen hau ez betetzeagatik sor daitezkeen eskubide, kanon, tasa, zerga, konpentsazio eta kalteordainketak, bera mamitzeko beharrezkoak liratekeen baimen eta lizentziak oro eskuratzea bezala, Euskaltzaindiaren eginbide dira.

Hamargarrena.—Hitzarmenaren izaera

Hitzarmen honek administrazio izaera du, eta Jarraipen Batzordeari dagokio bere edukinen interpretazioa. Interpretazio horren garapenezko auziak dagozkien auzitegi kontentzioso-administratiboek ezagutu eta ebatziko dituzte azken buruan.

Hamaikagarrena.—Hitzarmenaren jectio ardur

Eusko Jaurlaritzaren Hizkuntza Politikarako Sailordetzari, hitzarmen honen jectioaren arduradun denez, honako eginkizun hauek dagozkio:

a) Jarraipen Batzordea biltzeko deiak egittea.

b) Batzorde Teknikoa gidatu eta bere funtzionamendu gastu nagusiez arduratzea.

c) Euskaltzaindiarekiko etengabeko jectio harremana.

d) Euskaltzaindia diruz eusten duten herri aginte guztiak jectio eta emaitza guztien jakinaren gainean edukitzea eta beraien arteko informazio lana bideratzea.

Hamabigarrena.—Azkena

Hitzartutakoa hala ager dadin, eta esan bezala betetzeko, partaide ezberdinek honako dokumentu hau bere orrialde guztietan izenpetzen dute seikoitzez.

M. KARMEN GARMENDIA LASA
Eusko Jaurlaritzaren Kultura sailburua

FEDERICO TAJADURA ISO
Nafarroako Gobernuaren Lehendakaritzako kontseilaria

MIKEL MINTEGI AREITIOAURTENA
Arabako Foru Aldundiaren Kultura eta Euskara diputatua

TOMAS URIBEETXEBARRIA MAIZTEGI
Bizkaiko Foru Aldundiaren Kultura diputatua

KORUKO AIZARNA REMENTERIA
Gipuzkoako Foru Aldundiaren Kultura eta Euskara diputatua

JEAN HARITSCHELHAR DUHALDE
Euskaltzainburua

Bilbon, 1995eko urriaren 27an.

ACUERDO ENTRE EL GOBIERNO VASCO, GOBIERNO DE NAVARRA, DIPUTACIONES FORALES Y EUSKALTZAINDIA

De una parte la Excma. Sra. Dña. M. CARMEN GARMENDIA LASA, Consejera de Cultura, en nombre y representación del Gobierno Vasco conforme al Acuerdo del 26 de septiembre de 1995 del Gobierno Vasco.

El Excmo. Sr. D. FEDERICO TAJADURA ISO, Consejero de Presidencia del Gobierno de Navarra.

El Ilmo. Sr. D. MIKEL MINTEGI AREITIOAURTENA, Diputado de Cultura y Euskera de la Diputación Foral de Alava.

El Ilmo. Sr. D. TOMAS URIBEETXEBARRIA MAIZTEGI, Diputado de Cultura de la Excma. Diputación Foral de Bizkaia.

La Ilma. Sra. Dña. KORUKO AIZARNA REMENTERIA, Diputada de Cultura y Euskera de la Excma. Diputación Foral de Gipuzkoa.

De otra parte, el Excmo. Sr. D. JEAN HARITSCHELHAR DUHALDE, Presidente de Euskaltzaindia/Real Academia de la Lengua Vasca.

INTERVIENEN

Los cinco primeros en nombre y representación de sus correspondientes Instituciones.

El último en nombre y representación de Euskaltzaindia/Real Academia de la Lengua Vasca.

Teniendo la capacidad suficiente para otorgar el presente *Acuerdo*,

EXPONEN

Primero.—Que Euskaltzaindia, desde que fuera fundada en 1918 por las Diputaciones Forales de Bizkaia, Gipuzkoa, Alava y Navarra ha contado con el apoyo, reconocimiento y ayuda financiera de tales Diputaciones.

Segundo.—Que al producirse el cambio de régimen político, el Decreto 573/1976 del 26 de febrero reconoce a la Academia de la Lengua Vasca bajo la denominación de Real Academia de la Lengua Vasca / Euskaltzaindia, al tiempo que se aprueban sus estatutos.

Tercero.—Que el artículo 6 del Estatuto de Autonomía del País Vasco, además de declarar el euskera lengua oficial del País Vasco, instituye a Euskaltzaindia como institución consultiva oficial en lo referente al euskera. Por ello el Gobierno Vasco otorga su apoyo, reconocimiento y ayuda financiera a dicha Institución.

Cuarto.—Que del mismo modo, dado que de conformidad al artículo 3.3 de la Ley Foral Navarra 18/1986, del Vasceuce, Euskaltzaindia es la institución consultiva oficial a los efectos del establecimiento de las normas lingüísticas, el Gobierno de Navarra ha venido ofreciendo y otorgando su ayuda y reconocimiento a esta institución a través de diversas iniciativas.

Quinto.—Que en los últimos años, los diferentes poderes públicos más arriba mencionados han adoptado, en primer lugar individualmente y progresivamente de forma conjunta, distintas medidas orientadas a fomentar la actividad de esta Real Academia.

En este sentido, el último hito, por demás trascendente, lo protagonizó el Acuerdo entre el Gobierno Vasco, Gobierno de Navarra, Diputaciones Forales y Euskaltzaindia, firmado en octubre de 1989 para el siguiente sexenio, y en el que se sentaron las bases estructurales de una colaboración financiera y material que ahora, a través de este nuevo *Acuerdo*, se trata de renovar y volver a garantizar con mayor énfasis si cabe. En su virtud,

ACUERDAN

Primero.—Objeto del Acuerdo

1.1. El presente Acuerdo tiene por objeto establecer las bases generales de colaboración entre Euskaltzaindia, por una parte, y el Gobierno Vasco, el Gobierno de Navarra y las Diputaciones Forales de los Territorios Históricos de Alava, Gipuzkoa y Bizkaia, por otra, así como regular el marco de compromisos tanto financieros como materiales que cada parte asume con el fin de garantizar la actividad futura de la Institución.

1.2. Con idénticas finalidades a las recogidas en el párrafo precedente podrán incorporarse a este Acuerdo los Poderes Públicos de otros territorios que integran la comunidad lingüística euskaldún de conformidad a las condiciones que la Comisión de Seguimiento que se crea en este Acuerdo pueda fijar en su momento sin que puedan afectar sustancialmente ni ser muy distintas a las contenidas en el presente Acuerdo.

Segundo.—Vigencia del acuerdo

La vigencia del presente Acuerdo se prevé para un período de cinco años, siempre y cuando exista crédito presupuestario suficiente y adecuado para el objeto del mismo en los respectivos Presupuestos Generales de las entidades

suscribientes para los ejercicios correspondientes, sin perjuicio de que de acordarlo así las partes intervinientes pudiera ser prorrogado, en idénticas condiciones, por el mismo período de tiempo.

Sin perjuicio de lo establecido en el presente *Acuerdo* marco, anualmente se suscribirán los sucesivos acuerdos que, unidos al presente, formarán parte integrante del mismo, y serán en los que se concreten las obligaciones anuales a asumir por los intervinientes.

Tercero.—Compromisos de carácter general que asume Euskaltzaindia

Euskaltzaindia se compromete con carácter general al cumplimiento de las siguientes condiciones:

3.1. *De carácter presupuestario, económico y financiero:*

3.1.1. Presentación de sus presupuestos provisionales anuales a los Poderes Públicos firmantes. En tales presupuestos deberá especificarse:

a) Presupuestos ordinarios:

a.1. Composición y costo de la plantilla de Euskaltzaindia. Se referirán de modo desglosado al personal propio de la Institución no adscrito a programas ni subprogramas y a las retribuciones y/o dietas, en su caso, de los académicos.

a.2. Gastos de funcionamiento de Euskaltzaindia: gastos de oficina, comunicaciones, gastos de desplazamiento, gastos de funcionamiento de servicios, dietas, gastos de mantenimiento y reparaciones ordinarias, etc. que no puedan ser atribuidos de modo específico a programas o subprogramas.

a.3. Gastos de capital, inversiones reales de Euskaltzaindia: mobiliario y maquinaria de oficina, máquinas de escribir, fotocopiadoras, ordenadores, etc. que no puedan ser atribuidos de modo específico a programas o subprogramas.

a.4. Otros gastos ordinarios de Euskaltzaindia no imputables de modo específico a programas o subprogramas.

b) Presupuestos por programas:

b.1. Presupuestos de los programas y subprogramas que ya se han puesto en marcha con desglose de los gastos de personal de investigación contratado y becarios, de funcionamiento y de capital imputables al programa o subprograma pero que no son estructurales de Euskaltzaindia.

b.2. Presupuestos de nuevos programas y subprogramas que se pretenden iniciar en el ejercicio con idéntico desglose al de la letra a) anterior.

3.1.2. Al finalizar el año Euskaltzaindia presentará a los Poderes Públicos firmantes del presente *Convenio* tanto la documentación contable que registre la situación económico-financiera de la entidad al final del ejercicio y el balance de situación como la liquidación de presupuestos del año tanto ordinarios como por programas.

Asimismo presentará memoria justificativa de la aplicación dada a los fondos percibidos a la que adjuntará los justificantes originales o fotocopias compulsadas relativos a los gastos ocasionados por la actividad desarrollada.

Esta información se deberá aportar antes del 28 de febrero del siguiente año acompañada de cuanta información sea pertinente al respecto.

3.2. *De carácter material y de actuación:*

3.2.1. Euskaltzaindia presentará un plan anual de actuación de los programas y subprogramas que se realicen en el correspondiente ejercicio: objetivos fijados, cronograma, medios humanos, medios materiales, etc.

Dicho plan de actuación será presentado junto con los presupuestos provisionales del año correspondiente. Si se tratase de planes plurianuales se especificará la parte del año que corresponda.

3.2.2. Euskaltzaindia remitirá a los Poderes Públicos firmantes información continua acerca de los programas y subprogramas a realizar, así como de cuestiones económicas referentes a los mismos. Para ello, y entre otras medidas:

a) Remitirá a los Poderes Públicos firmantes informes acerca tanto de su funcionamiento interno como de sus actuaciones y resultados obtenidos en el desarrollo de los proyectos, según se especifique para cada programa en el acuerdo anual correspondiente.

Los informes económicos serán semestrales.

b) Facilitará, asimismo, cuanta información complementaria le sea solicitada por los Poderes Públicos firmantes.

3.2.3. Si Euskaltzaindia pretendiera iniciar nuevos programas y subprogramas total o parcialmente financiados por los Poderes Públicos suscribientes, en el curso de un ejercicio presupuestario, preparará y presentará con antelación los anteproyectos correspondientes y los remitirá a los Poderes Públicos señalados.

En dichos anteproyectos, entre otros extremos, especificará debidamente: la finalidad del nuevo proyecto, duración, costo (año por año y en total) y medios (humanos, materiales, de organización).

Si hubiera financiación complementaria para estos proyectos por parte de los Poderes Públicos se suscribirá el correspondiente acuerdo complementario al anual que se menciona en la cláusula quinta del presente acuerdo.

3.3. *Otros compromisos:*

3.3.1. Euskaltzaindia informará a la Comisión Técnica que se crea en el presente Acuerdo de cuantas incidencias supongan interrupción del normal desarrollo de las actividades previstas en el plan de actuación y prestará desinteresadamente cuanta asistencia se precise para la interpretación de los informes y memoria de los programas y proyectos de investigación.

3.3.2. Euskaltzaindia permitirá el acceso a sus servicios de estudio e investigación a todos aquellos investigadores que, previo cumplimiento de los

requisitos a tal efecto establecidos con anterioridad por Euskaltzaindia, así lo deseen.

3.3.3. Colaborará con las universidades tanto públicas como privadas de los territorios que integran la comunidad lingüística euskaldún en la formación de investigadores en materia lingüística, si así lo solicitaren.

3.3.4. Euskaltzaindia ofrecerá a los Poderes Públicos (Gobierno Vasco, Gobierno de Navarra, Diputaciones Forales, Ayuntamientos y otras instituciones públicas) sus servicios como órgano consultivo en lo referente a la lengua, conforme a lo establecido en las leyes y demás disposiciones vigentes.

Cuarto.—Compromisos de los Poderes Públicos firmantes del Acuerdo frente a Euskaltzaindia

4.1. Los Poderes Públicos firmantes del *Acuerdo* se comprometen a velar por la efectiva asunción de las medidas necesarias que hagan posible la consignación en los correspondientes proyectos de Ley o normas forales presupuestarias de carácter anual, de la dotación necesaria a los efectos de conceder a Euskaltzaindia las ayudas que posibiliten la instrumentalización de lo previsto en el presente *Convenio*.

4.2. El importe de dichas partidas, para cada entidad pública suscribiente, será el equivalente a la aplicación del porcentaje de aportación que se fija en esta misma cláusula al fondo presupuestario propuesto por la Comisión de Seguimiento de acuerdo al procedimiento establecido en la cláusula quinta de este *Acuerdo*.

4.3. Los Poderes Públicos firmantes del presente *Convenio* tomarán cuantas medidas sean necesarias, en el ámbito interno de cada uno de ellos, en aras a asegurar en lo posible la correcta ejecución de lo dispuesto en el mismo.

4.4. Los distintos poderes públicos firmantes tendrán el siguiente nivel de aportación inicial para la financiación de Euskaltzaindia:

Gobierno Vasco: 58,403 % del total asignado.

Gobierno de Navarra: 10,342 % del total asignado.

Diputación Foral de Alava: 4,507 % del total asignado.

Diputación Foral de Bizkaia: 16,406 % del total asignado.

Diputación Foral de Gipuzkoa: 10,342 % del total asignado.

4.5. Los porcentajes establecidos en el párrafo anterior podrán ser objeto de revisión anual de conformidad a las decisiones que al respecto pueda tomar la Comisión de Seguimiento que se crea en el presente *Acuerdo* y que habrán de hacerse figurar en los protocolos anuales de financiación para su plena efectividad.

Quinto.—Procedimiento

5.1. Con la estructura que se ha mencionado en la cláusula tercera, Euskaltzaindia presentará a la Comisión de Seguimiento que se prevé en el presente *Acuerdo*, sus presupuestos provisionales anuales con anterioridad al 15 de septiembre de cada año natural. A este documento se adjuntará toda la información preceptiva que, asimismo, se menciona en aquella cláusula.

5.2. La Comisión de Seguimiento, en sesión ordinaria que habrá de celebrarse con anterioridad al 15 de octubre siguiente, estudiará los documentos citados y establecerá el fondo presupuestario correspondiente al año siguiente que, a su vez, supondrá la cifra sobre la cual se aplicarán los porcentajes de la cláusula cuarta y que dará la cuantía a incluir por cada institución pública en los respectivos proyectos de Presupuestos Generales como subvención a Euskaltzaindia.

5.3. El fondo presupuestario aludido distinguirá con claridad suficiente la parte que del mismo habrá de dedicarse a financiación ordinaria de Euskaltzaindia como institución de aquella otra que se deberá dedicar a financiar los programas y subprogramas en vigor en el ejercicio siguiente. Este fondo así como los programas y subprogramas anuales aprobados y financiados serán notificados a Euskaltzaindia para su conocimiento y efectos.

5.4. Tanto el fondo presupuestario como los programas y subprogramas que se han financiado y que, por consiguiente, constituyen obligaciones de realización concreta para Euskaltzaindia para el ejercicio siguiente, formarán parte del protocolo de colaboración anual que se suscribirá por ambas partes una vez sean conocidas y definitivas las cifras subvencionales. Si de la suscripción antedicha resultase la aprobación por parte de Euskaltzaindia de un presupuesto definitivo distinto al remitido con carácter provisional, aquél deberá ser remitido a la Comisión de Seguimiento a los efectos de su conocimiento.

5.5. Cada año el devengo de las subvenciones se realizará, siempre que lo permita el cumplimiento de los trámites administrativos pertinentes, de la siguiente manera:

— La primera mitad del total en el mes de enero.

— La segunda mitad del total en el mes de junio.

Por lo que hace al año 1995, el devengo de las subvenciones se realizará de acuerdo con lo determinado por el protocolo de colaboración correspondiente al presente ejercicio, que se suscribirá una vez formalizado el presente convenio de colaboración.

5.6. De conformidad con la legislación vigente, con anterioridad a la suscripción del presente *Acuerdo* así como con anterioridad a la percepción de los fondos públicos que se especifican en las cláusulas del presente *Acuerdo*, Euskaltzaindia aportará la documentación acreditativa de estar al corriente de las

obligaciones tributarias así como de los pagos de la Seguridad Social que le corresponden.

Sexto.—De la Comisión de Seguimiento

6.1. Firmado el presente *Acuerdo*, se nombrará en el plazo de un mes, una Comisión de Seguimiento para asegurar la debida realización y coordinación de lo establecido en el mismo.

6.2. La Comisión de Seguimiento estará formada por los siguientes miembros:

- a) El Viceconsejero de Política Lingüística del Gobierno Vasco, que desempeñará las funciones de Presidente de la Comisión.
- b) El Director General de Política Lingüística del Gobierno de Navarra.
- c) Un representante de la Diputación Foral de Alava.
- d) Un representante de la Diputación Foral de Bizkaia.
- e) Un representante de la Diputación Foral de Gipuzkoa.
- f) El Director de Promoción del Euskara del Gobierno Vasco que desempeñará además las funciones de Secretario de la Comisión.
- g) El Presidente de Euskaltzaindia o un representante nombrado por el mismo.
- h) El Secretario de Euskaltzaindia o su sustituto.

6.3. Podrán asistir a las reuniones de la Comisión de Seguimiento, y participar con voz pero sin voto, hasta cuatro representantes más de Euskaltzaindia.

6.4. La Comisión de Seguimiento, además de las funciones generales de coordinación y control de la ejecución de este *Acuerdo* que le son asignadas, tendrá las específicas siguientes:

- a) Decidir si Euskaltzaindia está realizando satisfactoriamente y dentro de plazo los trabajos convenidos.
- b) Si los representantes de los Poderes Públicos así lo considerasen, presentar a Euskaltzaindia su opinión acerca de las necesidades y/o prioridades en el campo del “corpus planning”.
- c) Proponer cuanto se refiera a la publicación de los resultados de los programas y subprogramas de Euskaltzaindia que hayan sido subvencionados por los poderes públicos.
- d) Proponer el monto total anual del fondo presupuestario para que cada uno de los Poderes Públicos firmantes del *Acuerdo*, a través de los respectivos órganos competentes y si éstos lo autorizan, proceda a asignar a Euskaltzaindia su correspondiente subvención nominativa según lo establecido en este *Acuerdo*.

e) Procurar que el pago de las aportaciones indicadas a Euskaltzaindia se realice en el tiempo y forma debidos.

f) Asegurar y velar, dentro de su ámbito, por el respeto y derechos que corresponden a Euskaltzaindia en su calidad de institución consultiva oficial en lo referente al euskera.

g) Nombrar una Comisión Técnica encargada de recibir y analizar los informes respectivos presentados por Euskaltzaindia así como los balances anuales.

6.5. El quórum para la válida constitución de la Comisión de Seguimiento será el de la mayoría de sus componentes.

6.6. La Comisión de Seguimiento adoptará sus acuerdos siempre que sea posible por unanimidad. En caso de discrepancia serán adoptados por mayoría.

6.7. Al cabo del año se habrán realizado dos reuniones como mínimo, la primera entre el 30 de marzo y el 30 de mayo, al objeto de examinar el estado de cuentas, y la segunda entre el 15 de septiembre y el 15 de octubre, al objeto de examinar y proponer los fondos presupuestarios previstos en los Proyectos de Ley y Normas Forales de presupuestos.

Además de las señaladas, el presidente de la Comisión de Seguimiento a petición como mínimo de dos miembros, podrá convocar en el plazo máximo de un mes, una reunión extraordinaria de la citada Comisión.

Séptimo.—De la Comisión Técnica

7.1. Esta comisión estará compuesta de tres miembros nombrados por la Comisión de Seguimiento. Para esta Comisión se nombrarán representantes con conocimientos tanto técnicos como económicos de los trabajos con el objeto de realizar un adecuado seguimiento de los diferentes programas y subprogramas.

7.2. Son funciones específicas de la Comisión Técnica:

a) Recibir y analizar tanto los planes anuales de actuación como los informes respectivos presentados por Euskaltzaindia. La primera reunión, al objeto de analizar el estado de cuentas, se realizará entre el 30 de marzo y el 30 de mayo, y la segunda, a fin de examinar el monto presupuestario, será entre el 15 de septiembre y el 15 de octubre.

b) Siempre que se considere necesario, y contando con la aprobación de Euskaltzaindia, celebrará reuniones con los grupos de trabajo de los diferentes programas y subprogramas y, entre otras cosas, realizará una evaluación provisional de los programas y subprogramas acordados y revisará in situ la situación del balance anual.

c) Llevará a cabo el análisis del balance anual.

d) Presentará a la Comisión de Seguimiento toda la información e informes evaluativos que se consideren necesarios.

7.3. Euskaltzaindia podría presentar en su caso las alegaciones que considere pertinentes a los informes de la Comisión Técnica.

Octavo.—Causas de resolución del acuerdo

El presente *Acuerdo* podrá resolverse cuando se produzca alguna de las siguientes circunstancias:

a) Mutuo acuerdo entre todas las partes suscribientes.

b) Incumplimiento grave de los compromisos contraídos por Euskaltzaindia, cuando así quede declarado por expediente tramitado al efecto por la Viceconsejería de Política Lingüística del Gobierno Vasco previo acuerdo con la Comisión de Seguimiento.

Noveno.—Reintegro de cantidades

El incumplimiento del presente *Acuerdo* o utilización para otros fines de la cantidad concedida implicará la suspensión de pagos con la obligación de reintegrar las cantidades obtenidas por tal concepto a las Tesorerías de las Administraciones correspondientes, sin perjuicio de las acciones legales y sanciones que correspondan. Las referidas cantidades tendrán la consideración de ingresos públicos a efectos legales.

El pago de los derechos, cánones, tasas, impuestos, compensaciones e indemnizaciones a que diere lugar el incumplimiento del presente *Acuerdo*, así como la obtención de todos los permisos y licencias para su ejecución serán llevados a cabo por Euskaltzaindia.

Décimo.—Naturaleza del acuerdo

El presente *Acuerdo* tiene naturaleza administrativa correspondiendo a la Comisión de Seguimiento la interpretación de su contenido. Las cuestiones derivadas de esta interpretación serán, en última instancia, conocidas y resueltas por los tribunales contencioso-administrativos competentes.

Undécimo.—Responsabilidad de la gestión del acuerdo

A la Viceconsejería de Política Lingüística del Gobierno Vasco, como responsable de la gestión de este *Acuerdo*, corresponde:

a) Convocar las reuniones de la Comisión de Seguimiento.

b) Dirigir la Comisión Técnica y encargarse de los gastos generales de funcionamiento.

c) Mantener con Euskaltzaindia continuas relaciones referentes a la gestión.

d) Mantener informados a todos los Poderes Públicos que subvencionan a Euskaltzaindia de toda gestión y resultados obtenidos y coordinar todo intercambio de información entre ellos.

Duodécimo.—Final

Para la debida constancia de lo convenido y con la expresa declaración de su cumplimiento, por las partes se firma y rubrica en todas sus páginas el presente documento por sextuplicado ejemplar.

M. KARMEN GARMENDIA LASA
Consejera de Cultura del Gobierno Vasco

FEDERICO TAJADURA ISO
Consejero de Presidencia del Gobierno de Navarra

MIKEL MINTEGI AREITIOAURTENA
Diputado de Cultura y Euskera de la Excma. Diputación Foral de Araba

TOMAS URIBEETXEBARRIA MAIZTEGI
Diputado de Cultura de la Excma. Diputación Foral de Bizkaia

KORUKO AIZARNA REMENTERIA
Diputada de Cultura y Euskera de la Excma. Diputación Foral
de Gipuzkoa

JEAN HARITSCHELHAR DUHALDE,
Presidente de Euskaltzaindia

Bilbao, a 27 de octubre de 1995.

EUSKALTZAINDIAK – HERRI-AGINTEEKIN SINATURIKO

II. Hitzarmena

Bilbo, egoitza, 1995-X-27

*Tomás Uribeetxebarria,
Kulturako foru diputatua*

Jaun eta Andre agurgarriok:

Berriro bildu gara Euskaltzaindiaren eta Herri-Erakundeen arteko *Hitzarmena* sinatzeko.

Duela sei urte onartu genuen lehenengo *Hitzarmenak* Euskaltzaindiari zor zitzaion begiramena eta itzala agertzen eta egiaztatzen zuen. Bide luzea zuen Euskaltzaindiak egina ordurako euskararen alde eta euskarari utsiz garai on eta txarretan. *Hitzarmen* harekin lan horren garapena oinarritu eta ziurtatzen zen.

Sei urte hauek onuragarriak izan direla ez dago ukatzerik, baina, harreman guztietan bezala, ibiliaren-ibiliz ikasten da okerrak zuzentzen eta ongi eginak hobeagotzen.

Gaur bigarren *Hitzarmena* sinatuko dugu. Alde batetik, aurrenekoari jarraia emango dio eta, hura onduko du. Beraz, poztu gaitzke gaurko ekitaldi honekin berriro ere euskarak biltzen gaituelako Euskalerriko Erakundeak eta Euskaltzaindia. Guztion helburua bat eta bera da: euskara sustatu eta hedatu Euskalerra osoan.

Ez dago besterik esan beharrik, euskarari eusten jarraitu behar dugula baik, hori baita Herri honen arnasa.

PALABRAS DEL CONSEJERO DE PRESIDENCIA DEL GOBIERNO DE NAVARRA EN EL ACTO DE FIRMA DEL ACUERDO CON EUSKALTZAINDIA

Bilbao, 27 de octubre de 1995

Federico Tajadura

Entre los objetivos programáticos del actual Gobierno de Navarra cabe destacar el interés del Ejecutivo por avanzar en la normalización lingüística de nuestra Comunidad, donde, como todos ustedes conocen, el euskera es una de las dos lenguas oficiales existentes.

Nuestros esfuerzos en la presente legislatura se van a centrar en:

— el establecimiento de los circuitos administrativos bilingües en los servicios centrales de la Administración;

— fomentar el aprendizaje, o en su caso, el reciclaje de los funcionarios en el dominio del euskera;

— posibilitar el empleo del euskera como lengua de trabajo y servicio al ciudadano en la zona vascofona, y, en garantizar el ejercicio de los derechos lingüísticos por parte de los ciudadanos en las zonas mixta y no vascofona;

— la modificación de la Ley del Vascoence de modo que se garantice a los ciudadanos de la hoy denominada zona no vascofona, el derecho a recibir la enseñanza del euskera y en euskera, de acuerdo con el principio de voluntariedad;

— intensificar nuestra colaboración con los servicios municipales de euskera, mediante el desarrollo del convenio marco ya existente;

— promover la legalización de emisoras de radio en euskera;

— la creación del Consejo Asesor del Euskera como órgano consultivo del Gobierno de Navarra para todas las cuestiones relacionadas con la normalización lingüística.

Expuestos estos criterios del Gobierno de Navarra en materia de política lingüística, quisiera manifestarles que para mí supone una satisfacción personal el representar al Gobierno de Navarra en este acto y firmar el *Acuerdo* entre

los Gobiernos Vasco y de Navarra, Diputaciones Forales de Alava, Guipúzcoa y Vizcaya y Euskaltzaindia.

El Presidente de la Academia decía textualmente en Pamplona, el pasado día 18 de octubre en su alocución ante el Presidente del Gobierno de Navarra que “es un hecho bien conocido que Navarra ha estado presente en Euskaltzaindia desde sus comienzos”. Y poco más adelante añadía que “Euskaltzaindia guarda un sentimiento especial de gratitud y reconocimiento hacia la Ex-cma. Diputación de Navarra”.

Debo decir, por mi parte, que el Gobierno de Navarra recibe con sumo agrado expresiones como las que acabo de referir. Efectivamente, Navarra se honra de haber prestado desde un principio su apoyo entusiasta a la idea de creación de la Academia. La Diputación de Navarra aceptó el proyecto de la llamada moción de Urquijo ya en 1906. También se mostró favorable a los intentos protagonizados por Azkue en 1913. Y prestó total adhesión a las decisiones tomadas en el primer Congreso de Estudios Vascos de 1918 en Oñati y la subsiguiente aprobación del proyecto de estatutos en 1919. Posteriormente, ha seguido esa misma trayectoria, como lo ponen de manifiesto el reconocimiento de Euskaltzaindia como institución oficial consultiva por la Ley Foral del Vasconce de 1986 y la firma del *Acuerdo* junto con el Gobierno Vasco y las Diputaciones Forales en 1989.

Por todo ello, el Gobierno de Navarra se siente complacido, honrado y —porqué no— legítimamente orgulloso de haber estado siempre vinculado a Euskaltzaindia junto a las instituciones hermanas de Euskal Herria. Al mismo tiempo, desea expresar su firme disposición a seguir en la misma dirección, cumpliendo responsablemente los compromisos adquiridos.

Mila esker. ¡Muchas gracias!

EUSKALTZAINDIAK HERRI-AGINTEEKIN EGINDAKO II. HITZARMENA

Bilbao, 1995-X-27

*M. Karmen Garmendia Lasa,
Kultura Sailburua*

Euskaltzainburua,
Agintariok,
Jaun-andreok.

Erakunde askoren ordezkariak gaudenez, ezin luzaz mintza. Baina, labur bederen, gauza pare bat azpimarratu nahi nituzke batzar honetan.

Hasteko, garbi utzi nahi nuke, Euskaltzaindiak Herri-aginteekin orain 6 urte egindako *hitzarmena* berriro izenpetzea berri on bat dela, nire ustez. *Hitzarmen* hark eman dituen fruituetan oinarritzen baita *hitzarmen* berri honek ere emango dituen fruituen itxaropena.

Urteotan gauza asko ikasi dugu: besteak beste, erakundeekiko onarpena eta elkarren arteko elkarlana. Eta hori ez da lan makala erakundeak berriak diren gizarte batean. Are zailagoa, multzo handi bat erakunde zalea ez den Herrian. Baina autonomiarekin batera sortu diren berriek eta demokraziarekin batera eraberrituek Euskaltzaindia onartu dute erakunde ofizialtzat hizkuntzari dago-kionez. Eta Euskaltzaindia aitortu dute gidari bakartzat.

Elkarrekiko onarpen horri esker, elkarlana bideratu dugu. Elkarrekin aztertu ditugu beharrak, zailtasunak, eginkizunak, baliabideak eta abar. Eta elkarrekin aztertu dugu Euskaltzaindiak gizartean duen eginkizuna ere.

Eta haundia izan da Euskaltzaindiak eginkizun horri erantzuteko gizartean egin behar izan duen lana: hitz altxorra biltzen, ikertzen, euskara batzeko erabakiak hartzen, gaurko premietara egokitzen eta abar.

Hori guztia orain sei urte izenpetu genuen *hitzarmenak* ahalbideratu du. Baina oraindik eginkizun eta lan haundiak ditu Euskaltzaindiak. Horregatik izenpetzen dugu berriro *hitzarmen* hau, hasitako lanari jarrai diezaion. Eta aurrekoaren emaitzak kontuan izanik, pozik izenpetu ere, esperantza osoan.

Eskerrik asko guztioi. Berriro ekin indarberriturik eta jarrai itxaropentsu.

EUSKALTZAINDIA – HERRI-AGINTEEK SINATURIKO

II. Hitzarmena

Bilbo, Egoitza, 1995-X-27

*Jean Haritschelhar,
euskaltzainburua*

Duela sei urte, Oñatin, 1989ko urriaren 7an. Euskaltzaindiak sinatu zuen *hitzarmen* bat Hegoaldeko bi gobernu eta hiru foru-aldundiekin. Egun, 1995.eko urriaren 27an, II. *Hitzarmena* izenpetzen dugu.

Sei urtez diru publikoa hartu du Euskaltzaindiak eta II. *Hitzarmenaren* sinatzeak ematen dit parada erraiteko denen aurrean zer egin duen Euskaltzaindiak diru horrekin, nola eta zertan baliatu duen.

Uste dut neurt daitekeela Euskaltzaindiaren emaitza ikusiz zer publikatu duen sei urte horietan, 1989tik eta 1994a arte. Orotara: 35.180 orrialde.

— *Euskera* agerkariak: 6.500.

— *Euskaltzaindiaren Arauak*, igaz sortua Leioako Biltzar Nagusiaren ondorik: 260.

— Urteoroko *Oroit-idazkia*: 900.

— Argitalpenen katalogoak: 100.

Horiek dira ohiko argitalpenak.

Bestalde, ezagutuak dira bertze sortak, hala nola:

● *Euskararen lekukoak*: 15., 16. eta 17. zenbakiak dauzkatena, honek 1.300 orrialde egiten dituenak.

● *Iker bilduma*: 6., 7. eta 8. Luis Villasanteri omenaldia. Nazioarteko Dialektologia Biltzarra. Oihenarteren laugarren mendeurrena: 2.000 orrialde.

● *Onomasticon Vasconiae*: hamar liburu agertu ditu Euskaltzaindiak sei urtez. Badakit ez dituela Euskaltzaindiak eginak denak, baina gainbegirada bat emana izan zaie eta Euskaltzaindiko langileak sartu dira inprimategi-lanetan, frogak aztertuz edo berrikusiz: 5.000 orrialde dira orotara.

- Gauza berbera gertatzen da Pedro de Yrizar-en liburuekin Bizkaia, Gipuzkoa eta Nafarroako aditz laguntzaileen taula eta zerrendekin. Ikertzailea: Pedro de Yrizar, inprimatze lanak Euskaltzaindiak: 5.300 orrialde.

- Hiztegituzan LEFen *Hitz-elkarteketa/3*: 474 orrialdekoa eta *Orotariko Euskal Hiztegia*: sei-urtez sei liburuki II.etik 7.a arte: 5.300 orrialde.

- Gramatika batzordeak eskaini ditu bi liburuki azterketa eta bereizketa sakonak eginez lokailu eta juntagailuen artean: 450 orrialde.

- Ez nuke ahantzi nahi Euskararen lekukoen ondoan Literatura klasikoa-ren berrargitalpenak (Ubillos, Leizarraga, Azkueren *Euskalerrriaren Yakintza* eta *Cancionero popular vasco*, Bonaparte-ren *Opera omnia*). Berrargitalpenak izanik ere, inprimatze lanak Euskaltzaindiak eraman ditu.

- Are gutiago ez dut ahanzten Atlasgintzan egin eta egiten den lan ixila: inkesta guziak bukatuak dira (145 tokitan 2.800 galde, orotara 400.000 erantzun, 3.000 zintatan gordeak eta orain CD-ROMera pasatuak). Datu horiek sartzan ari dira informatikan eta gaurko egunean lehenbiziko bi liburukien datu-sarrera egina da. Datu-sarreratik liburuetara iragaiteko badira problema teknikoak. Agian laster gaudituko ditugu.

Euskarari dagokionetan Euskaltzaindia aholku-emaile da bi gobernu eta hiru foru-aldundientzat. Betetzen du bere eginbidea eta kontuan hartu behar da, bai Bilboko egoitzan eta bai ordezkarietzan egunero heldu direla jendeak zenbaiten galdatzera eta erantzuten zaiela, hori baita Herriari eta herritarrei zor dioguna.

Bigarren *Hitzarmen* honekin segurtatzen dugu Eusko Jaurlaritza, Nafarroako Gobernu eta Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako foru-aldundien diru laguntza. Agintari jaun andereak Euskaltzaindiaren izenean eskertzen dizuet diru-laguntza hori, beharrezkoa dugulakotz.

Madriletik bertze parte bat hartzen dugu, Erret-Akademia garelakotz. Di-putatu Kongresuan lortu eta bozkatu dutenei doatzi gure eskerrik beroenak.

Pirineo Atlantikako Kontseilu Orokorrenganik ardiesten dugu diru poxi bat. Gutu izanikan ere onartzen dugu, pentsatuz emeki-emeki hobetuko dela haren emaitza. Salmentekin emendatzen dugu diru-sartzea.

Baina badakigu eta errana zaigu bertze diru-iturrietara jo behar dugula. Hori argi eta garbi daukagu eta horretarako jadanik lanean hasia da Lege-Ekonomi batzordea. Batzorde horretan parte hartzen duten Euskaltzaindiaren adiskide jaunei nahi diet nire adeitasuna adierazi. Haiei esker eta gure diru-laguntzaileei esker Euskaltzaindiak segituko ditu hasi dituen ikerketak, beteko osoki bere eginbidea Euskal Herriaren eta herritarren aurrean. Gauden gu eta goazen aitzina.

**EUSKALTZAINDIAREN EGOITZAN, BILBON, 1995.EKO
URRIAREN 27AN, ARRATSALDEKO LAU ETA ERDIETAN,
HEGO EUSKAL HERRIKO HERRI-AGINTEEKIKO
II. HITZARMENAREN SINADURA EKITALDIARI HASIERA
EMATEN ZAIO**

Bilera akta

Mahaipuruan eseri dira: Jean Haritschelhar euskaltzainburua, Juan Mari Lekuona buruordea, Endrike Knörr idazkaria, Jose Antonio Arana Martija diruzaina, Patxi Altuna *Iker* sailburua, Miren Azkarate *Jagon* sailburua, Euskaltzaindiaren aldetik. Herri-Aginteengandik: Mari Karmen Garmendia Eusko Jaurlaritzako Kultura sailburua, Federico Tajadura Nafar Gobernuako Presidentziako sailburua, Tomas Uribeetxebarria Bizkaiko Kulturako foru diputatua, Mikel Mintegi Arabako Kultura eta Euskara foru diputatua, Koruko Aizarna Gipuzkoako Kultura eta Euskara foru diputatua, Jose Mari Zeberio Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako sailburuordea, José María Rodríguez Otxoa Nafar Gobernuako Hizkuntza Politikarako zuzendari nagusia eta Xabier Huizi Gipuzkoako Kultura zuzendaria.

Horrez gain, euskaltzain hauek aurkitzen dira: Jean Louis Davant, Xabier Diharce, Patxi Goenaga, Federico Krutwig, Emile Larre, Beñat Oihartzabal, Francisco Ondarra, Txomin Peillen, Pello Salaburu, Ibon Sarasola eta Luis Villasante; Jose Luis Lizundia idazkariorde-kudeatzailea antolakizun zereginetan, Ricardo Badiola Argitalpen eragilea eta Pello Telleria eragile teknikariaren laguntza.

Endrike Knörr idazkariak egiten du moderatzaile gisa. Lehendabizi hitza ematen dio Koruko Aizarna andeari, honek hitz labur batzuk egiten ditu; jarraian, gauza berbera Mikel Mintegik; ondoren, Tomas Uribeetxebarriak; segidan, Federico Tajadura jaunak. Hurrengo, Mari Karmen Garmendia andreak hitzaldi bat egiten du; eta azkenik, Jean Haritschelhar euskaltzainburu jaunak bere txostena irakurtzen du.

Hizlariak amaitu ondoren, *Hitzarmena* sinatzeari ekiten zaio. Segidan, berataratu diren komunikabideek zenbait galdera egiten dituzte. Horrela bukatzen da sinadura ekitaldia.